

Tjänsteskrivelse - Uppdrag till kommunstyrelsen: Förslag på ny bygg- och miljönämnd samt samhällsbyggnadsförvaltning

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige har beslutat att lämna den gemensamma miljö- och byggnämnden med Askersund och Laxå vid årsskiftet 2026/2027. Kommunen behöver därför bygga upp en egen organisation. En projektorganisation har skapats med styrgrupp, projektledare och projektgrupp, samt referensgrupper från olika verksamheter.

Kommunstyrelseförvaltningen arbetar med inriktningen att en ny bygg- och miljönämnd inrättas, samt att en ny samhällsbyggnadsförvaltning bildas. Den nya förvaltningen kommer antagligen föreslås bestå av bygg och miljö, teknik och service, kultur och fritid samt folkhälsoenheten. Kommunstyrelsen behåller det politiska ansvaret för kultur, fritid, folkhälsa och teknik/service. Denna uppdelning är viktig för att undvika jäv, eftersom både tillsyn och utförande kan hamna i samma förvaltning. Det kräver tydlig ansvarsfördelning mellan olika nämnder.

För att komma vidare med arbetet och bland annat kunna rekrytera en förvaltningschef till den nya förvaltningen föreslås att kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram förslag till reglemente för bygg- och miljönämnden (beslut våren 2026) samt att inleda arbetet med att bilda samhällsbyggnadsförvaltning enligt föreslagen uppdelning.

Ärende

1.1 Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade den 16 juni att säga upp överenskommelsen om gemensam miljö- och byggnämnd som kommunen ingår i tillsammans med Askersund och Laxå kommun. Kommunen frånträder den gemensamma nämnden årsskiftet 2026-2027 och behöver då ha en organisation på plats för att kunna utföra uppdraget i egen regi. Kommunstyrelsen har i uppdrag att ta fram ett underlag om organisation i egen regi som ska presenteras för kommunfullmäktige senast 2025-12-30.

1.2 Projektorganisation

För arbetet med att bilda en ny nämnd med förvaltning finns projektgrupper. Det är dels en styrgrupp bestående av presidiet i kommunstyrelsen samt kommunchefen. Projektledare är utredare på näringslivs- och utvecklingsavdelningen. Projektgrupp är

avdelningscheferna på kommunstyrelseförvaltningen. Det finns dessutom flera referensgrupper/personer och funktioner som involveras i projektet. Det är till exempel medarbetare från nuvarande samhällsbyggnad Sydnärke, medarbetare inom teknik- och serviceavdelningen och översiktsplanerare.

1.3 Förslag på ny organisation

Förvaltningen har tagit fram ett övergripande förslag på hur en ny organisation, som tar hänsyn till den problembild som låg till grund för beslutet att lämna den gemensamma nämnden, skulle kunna se ut (se mer i utredningen som låg till grund för beslutet att säga upp överenskommelsen om gemensam nämnd i KS 24-567). Förslaget rustar kommunen för att skapa en bra livsmiljö och välbefinnande för kommunens invånare.

Förslaget som är under framtagande innebär att kommunstyrelsen i allt väsentligt har kvar sina ansvar på den politiska nivån, att en ny bygg- och miljönämnd bildas som i allt väsentligt övertar de ansvar som idag åvilar Sydnärkes miljö- och byggnämnd och att en ny samhällsbyggnadsförvaltning bildas. Den nya förvaltningen föreslås bestå av dels bygg och miljö men också tre verksamheter som idag finns inom kommunstyrelseförvaltningen, nämligen kultur- och fritidsavdelningen, teknik- och serviceavdelningen samt Sydnärkes folkhälsoenhet.

1.3.1 Politisk organisation

Kommunstyrelseförvaltningen arbetar med ett förslag som går ut på att bilda en ny nämnd, en bygg- och miljönämnd, som i allt väsentligt övertar de ansvar som idag åvilar Sydnärkes miljö- och byggnämnd. I övrigt pågår i nuläget inget arbete med att göra några andra ändringar av den politiska organisationen i Lekebergs kommun. I nuläget arbetar förvaltningen med ett förslag som innebär att det politiska ansvaret för kultur- och fritid, folkhälsa och teknik- och service är kvar i kommunstyrelsen. Detta för att lösa ut jävsfrågor, se vidare under 1.3.3.

1.3.2 Förvaltningsorganisation

I arbetet med att bilda en förvaltning som kan stötta den nya nämnden med beslutsunderlag och samtidigt bli tillräckligt stor för att minska riskerna för sårbarheter och möjliggöra synergieffekter har ett förslag arbetats fram som innebär att en samhällsbyggnadsförvaltning bildas. Samhällsbyggnad innefattar planering och byggande, infrastruktur, miljö och klimatfrågor, samt säkerhet och trygghet. Det handlar om att skapa en hållbar och funktionell miljö för människor att leva och verka i.

Hur våra samhällen och städer är utformade påverkar hur vi arbetar, bor, umgås och förflyttar oss. Detta påverkar i sin tur vår hälsa. En god och jämlik hälsa ökar livskvaliteten för individen samtidigt som den ger samhällsekonomiska vinster, bland annat genom minskade kostnader för hälso- och sjukvård. Kunskap om hälsofrämjande livsmiljöer är därför centralt i planeringen och utformningen av våra samhällen och städer.

Kommunstyrelseförvaltningen arbetar därför med ett förslag som innebär att den nya samhällsbyggnadsförvaltningen kan komma att bestå av bygg- och miljö, teknik- och service, kultur- och fritid samt Sydnärkes folkhälsoteam.

Inom kommunal verksamhet samverkar dessa områden för att skapa en helhetssyn på människors livsvillkor.

1.3.3 Jävsfrågan

I och med att förvaltningen arbetar med ett förslag som skulle innebära att teknik- och serviceavdelningen gör en organisatorisk förflyttning från kommunstyrelseförvaltningen till den nya samhällsbyggnadsförvaltningen så uppstår risker för jäv. Riskerna uppstår bland annat i och med att både tillsyn inom miljö och bygg och utförande av t.ex. livsmedelsverksamhet och vatten och avlopp ligger i samma förvaltning. Detta är inte olagligt, men ställer krav på att det är två olika nämnder som är ansvariga för de beslut som behöver fattas. En nämnd får inte både bedriva en verksamhet och utöva tillsyn av samma verksamhet. På förvaltningsnivå är det viktigt att bygga en förvaltning där inte medarbetare hamnar i jävssituationer och handlägger ärenden som rör både utförande och tillsyn inom samma område.

1.4 Förslag på fortsättning

För att komma vidare i arbetet med att bilda en ny nämnd och en ny förvaltning som är redo att överta ansvaret från den nuvarande gemensamma nämnden föreslår förvaltningen att kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att fortsätta arbetet i enlighet med det arbete som är påbörjat och redovisas ovan. Detta för att kunna fokusera arbetet och få framdrift så att organisationen kan vara på plats när överenskommelsen om gemensam nämnd upphör.

Kommunfullmäktige kommer att fatta beslut om detaljer gällande den nya nämndens verksamhet när det finns förslag på reglementen framtagna.

En viktig del i att kunna fortsätta arbetet med att skapa en ny nämnd med förvaltning är att kunna rekrytera en förvaltningschef som bland annat har sakkunskap inom området, som kan driva arbetet med att rekrytera medarbetare, upphandla de system som behövs och på olika sätt vara med och arbeta med att bygga den nya organisationen.

För att kunna driva processen med att rekrytera en förvaltningschef (ett beslut om anställning av förvaltningschef fattas av kommunstyrelsen) behöver förvaltningen redan nu veta, i stora drag, vilka delar som ska ingå i det uppdrag som det ska rekryteras till. Därför önskar förvaltningen att kommunfullmäktige redan nu ger kommunstyrelsen en inriktning och ett uppdrag gällande den nya organisationen.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att:

1. återkomma med förslag på reglemente för en bygg- och miljönämnd för beslut i fullmäktige under våren 2026.
2. ge kommunchefen i uppdrag att inleda arbetet med att bilda en samhällsbyggnadsförvaltning med utgångspunkt enligt förslaget ovan.

LEKEBERGS KOMMUN

Åse Friberg
Kommunchef

Ilina Bergvall
Utredare

Susanna Göransdotter
Kanslichef